

Умовні скорочення назв джерел

- ВАНВ** – Ведомости к атласу Вознесенского наместничества, состав ленного из трех округ, отшедших от Екатеринославского наместничества, приобретенной от Порты Оттоманской Очаковской области и части, оставшейся от Брацлавской губернии, и разделенного на двенадцать уездов, 1795 год.
- ВСПХГ** – Ведомости спискам селений Херсонской губернии, составленным при исправлении специальной карты сей губернии в 1844 году.
- ГПРИ** – Городские поселения в Российской империи. – Т. V, Ч. 2. – С. 38.
- ІМіС** – Історія міст і сіл Української РСР : в 26 т. (Кіровоградська область) / АН УРСР. Ін-т історії ; [гол. редкол.: П. Т. Тронько (голова) та ін.]. – К. : Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1972. – 816 с.
- К1809** – Карта Херсонской губернии 1809 года.
- К1883** – Карта Елисаветградского уезда по переписи 1883 года.
- К1786** – Карта Екатеринославского наместничества 1786 года.
- ПГМ-О** – Планы генерального межевания Ольвиопольского уезда Херсонской губернии // Планы генерального межевания уездов и губерний Российской империи, 1766–1861.
- СГУ** – Словник гідронімів України / [укл. І. М. Желзняк, А. П. Корспанова, Л. Т. Масенко та ін.]. – К. : Наук. думка, 1979. – 781 с.
- СНМ-ХГ** – Список населенных мест Херсонской губернии и статистические данные о каждом поселении. – Херсон, 1896.
- ТВТК** – Трехверстная военно-топографическая карта Херсонской губернии, 1855–1877.
- ТКХГ** – Топографическая карта Херсонской губернии, 1820–1823.

O. Holinatyj

THE DESCENT OF THE NAME OF THE CITY BOBRYNETS

The current hypothesizes about the etymology of names of the district centre of Kirovograd centre are rather conditional. The article deals with new facts, which certify the hydronymical descent of the oikonym Bobrynets.

Keywords: oikonym, hydronym, appellative, transonymization.

Матеріал надійшов 29.10.2013

УДК 811.161.2'26+37

Гордійчук О. В.

УКРАЇНСЬКИЙ СВІТ У «ПРАВОПИСІ»

У статті представлено два мікрообрази українського світу, виявлених на основі семантичного аналізу прикладного матеріалу «Українського правопису», подано їхню характеристику та наведено рекомендації щодо покращення ілюстративної частини орфографічного кодексу.

Ключові слова: правопис, приклад, мікрообраз світу.

Культурним надбанням кожної літературної мови є вироблена багаторічною традицією система загальнообов'язкових орфографічних норм, які забезпечують впорядкованість передачі мовлення на письмі. Закономірно, що стабільний і впорядкований правопис є засадою, що уможливає вільний розвиток і гармонійне функціонування мови. Український орфографічний кодекс має багатовікову і складну історію становлення, що породила низку особливостей та внутрішніх

неоднозначностей у ньому, з якими ми маємо справу до сьогодні. Тому зрозумілим і цілком закономірним є те, що протягом останнього часу відбувалося чимало дискусій навколо норм українського правопису, які ще потребують удосконалення через призму сучасності. Питання щодо українського правопису обговорювалися як у наукових колах, так і були винесені на розгляд громадськості. Із лінгвістичної проблеми правописне питання перетворювалося на проблему

політичну, що лише ускладнило роботу над її розв'язанням. Наукові ж обговорення українського правопису торкалися переважно принципів, на яких ґрунтується українська орфографія, а також різних орфографічних традицій, які зараз функціонують і взаємодіють. Прикладове наповнення українського орфографічного кодексу ще досі не було предметом глибокого і ґрунтовного дослідження. Оскільки питання вдосконалення українського правопису все ще відкрите і, ймовірно, може бути порушене знову, то варто звернути увагу не лише на його нормативну складову як центральну і засадову, а й на ілюстративну його частину, яка є не менш важливою для повноцінного й успішного функціонування орфографічного кодексу в сучасному суспільстві.

Прикладовий матеріал у «Правописі» подано як ряди лексичних одиниць для ілюстрації орфографічних особливостей та синтаксичних одиниць, представлених цитатами переважно із художньої літератури, для екземпліфікації правил пунктуації. Щодо основних особливостей прикладового матеріалу в орфографічному кодексі, то він передусім носить практичний характер, тобто спрямований не тільки на те, щоб зафіксувати чи означити наявність певної норми у мові, а й наочно продемонструвати користувачеві, яким чином ця норма знаходить свою реалізацію у мовленні. Однак із наукового погляду таке велике нагромадження лексичного і цитатного матеріалу неминуче передбачає його розгляд з різних аспектів. Одним із перших аспектів розгляду ілюстративного масиву є його семантичний бік, і опосередкованим результатом дослідження семантики може бути встановлення мікрообразу світу, представленого в «Українському правописі». Оскільки орфографічний кодекс разом із словником є тією основою, що забезпечує цілісність мови та стабільність її функціонування, то і цей мікрообраз світу набуває важливого значення не тільки з теоретичного погляду, а й щодо внесення коректив задля створення засад успішного функціонування правописного кодексу в сучасному українському суспільстві.

Саме поняття «мікрообраз світу» беремо із праць Ф. Нікітіної, у яких воно пов'язане із семантичним полем¹, а також вказано, що навіть невеликий твір може передавати мікрообраз світу [4]. Вживання цього терміна може бути виправданим із тих міркувань, що «Український

правопис» попри всю свою репрезентативність не охоплює усієї мовної картини світу, як це може зробити, наприклад, словник. До того ж, мовну картину світу характеризує цілісність, яка є однією з її характеристик. А оскільки ми маємо два аспекти (хоча при детальнішому розгляді їх можна виокремити більше), то є підстави говорити не про картину світу в «Українському правописі», а лише про певні мікрообрази, які назагал можуть бути досліджені як самостійно, так і у контексті загальної мовної картини. Мікрообраз світу можна охарактеризувати як сукупність уявлень про фрагмент дійсності, що історично склалася у свідомості мовного колективу, чи як суб'єктивний образ частини позамовного світу. Отже, головнo йтиметься не про загальномовну картину світу, а лише про два її мікрообрази, перший із яких репрезентує традиційний український світ, а другий апелює до радянського періоду історичної дійсності. Кожен мікрообраз творять як лексичні, так і синтаксичні одиниці (цитати).

Перший із виявлених в «Українському правописі» мікрообразів представляє український традиційний світ. Цей образ передано за допомогою питомої лексики, а також завдяки використанню колоритної лексики на позначення назв людей та реалій, співвідносних із діахронними періодами розвитку. Традиційний український мікрообраз світу творять такі групи лексичних та синтаксичних одиниць (тут і далі слова-приклади і цитати подано з «Українського правопису» видання Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, Інституту української мови НАН України, здійсненого 2008 р.).

Групи лексичних одиниць:

- 1) **рідковживана та застаріла лексика:** *леміш, пелена, вія, погірдний, держално, пужално, ціпильно, скворушник, шихтівка, конов'язь, коногон, гузир;*
- 2) **назви людей за видом діяльності:** *гончар, ткач, бондар, каменярь, поводитир, свинопас, вівчар, погонич, чумаць, жнець, кравець, купець, коваль, тесляр;*
- 3) **назви знарядь праці і їхніх частин:** *сокира, лопата, плуг, держално, пужално, ціпильно, мішок, відро, граблі, вила, ночви;*
- 4) **назви страв і продуктів:** *калач, леміш, кутя, печиво, вариво, каша, сир, борщ, квас, хліб, мед.*

Групи синтаксичних одиниць мотивовані статистикою цитованих авторів – понад дві сотні цитат (а це приблизно дві третини від усього числа ілюстрацій) взято із творчості авторів XIX – початку XX ст., які писали переважно на

¹ «Термін семантичне поле має різноманітні значення і сприймається як 1) картина світу («шматочок» дійсності) більш або менш автономної лексичної мікросистеми та 2) сукупність слів і виразів, що складають тематичний ряд» [4].

народну (селянську) тематику. Засобом творення традиційного українського мікробразу дійсності постають такі групи синтаксичних одиниць:

1) цитати патріотичного змісту:

«Рідний край! У світі нема нічого дорожчого за нього, за землю, яка породила тебе й виростила» (Іван Цюпа, с. 154).

«Народе мій! Твоє буття затьмає
В моїй крові затьмає клетотить!..» (Іван Драч, с. 154)

«Народе мій, ясна любове,
Ти волю лиш яви свою –
Поклич, – а серце вже готове
За тебе згинуть в бою!» (Дмитро Павличко, с. 159)

«О, як люблю я рідну землю» (Платон Воронько, с. 159).

«Слався мій народе, мій гордий, чесний, добрий,
молодий» (Микола Вінграновський, с. 164).

«І той любов'ю повниться до світу,
Хто рідну землю має під собою» (Микола Вінграновський, с. 168).

«Дай мені, Вітчизно, та для пісні сили,
щоб тебе в цій пісні славить і любить,
щоб для тебе серцем вічно зеленіти» (Володимир Сосюра, с. 169).

«Рідний дім залишається в серці,
Як далеко від нього не йди» (Ганна Чубач, с. 169);

2) цитати із семантичною домінантою «земля»:

«Рідний край! У світі нема нічого дорожчого за нього, за **землю**, яка породила тебе й виростила» (Іван Цюпа, с. 154).

«О, як люблю я рідну **землю**» (Платон Воронько, с. 159).

«Так, це була вона, його **земля**,
Про неї він співав і марив нею» (Дмитро Павличко, с. 160).

«І той любов'ю повниться до світу,
Хто рідну **землю** має під собою» (Микола Вінграновський, с. 168);

3) цитати із семантичними домінантами «мова», «слово»:

Як парость виноградної лози
Плекайте **мову**. Пильно й ненастанно
Політь бур'ян» (Максим Рильський, с. 151).

«**Мово** рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
Тільки камінь має!» (Сидір Воробкевич, с. 159)

«...Наді мною ночами відплакала мати,
Я ж не зрікся ні **мови**, ні пісні її» (Дмитро Павличко, с. 167).

Далі маємо ряд цитат про силу слова, його роль і значення:

«**Вдар словом** так, щоб аж дзвеніло міддю» (Павло Тичина, с. 153).

«Ну що б, здавалося, **слова**...
Слова та голос – більші нічого» (Тарас Шевченко, с. 159).

«Припадаю вустами до **слова**,
Мов до стиглого грона калини» (Леонід Кашук, с. 162).

«Сміле **слово** – то наші гармати,
Світлі вчинки – то наші мечі» (Павло Грабовський, с. 174);

4) цитати із семантичною домінантою «пісня»:

«Ні, я хочу крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати **пісні**» (Леся Українка, с. 160).

«І якщо **пісня** вийде в люди,
То племінь серця не загашу» (Андрій Малишко, с. 170).

«**Пісня** і праця – дві великі сили,
Їм я бажаю до скону служити» (Іван Франко, с. 173).

«Дай мені, Вітчизно, та для пісні сили,
щоб тебе в цій **пісні** славить і любить,
щоб для тебе серцем вічно зеленіти» (Володимир Сосюра, с. 169).

«...Наді мною ночами відплакала мати,
Я ж не зрікся ні мови, ні **пісні** її» (Дмитро Павличко, с. 167);

5) цитати із семантичними домінантами, які вказують на похмуру настроєвість, сумне, песимістичне ставлення до дійсності. Йдеться, зокрема, про такі семантичні домінанти, як несприятливі обставини: *горе, біда, лихо, лиха доля, тривога*; характеристики людини та ситуації за несприятливих обставин: *бідний, невеселий, жалібний, трагічний*; та дії й ознаки, якими супроводжується такий стан: *сльози, сумні очі, плакати, горювати, жалкувати*. Загалом нараховуємо понад півтора десятка цитат з такими домінантами. Наприклад:

«Де ж той світ!?!
І де та правда!?! **Горе! Горе!**» (Тарас Шевченко, с. 154).

«Не так тії вороги,
Як добрії люди –
І окрадуть жалкуючи,
Плачучи осудять» (Тарас Шевченко, с. 158).

«Він звів до Сагайди сіре змучене обличчя з великими сумними очима» (Олесь Гончар, с. 153).

«О люде мій бідний, моя ти родино,
Брати мої вбогі, закуті в кайдани!» (Леся Українка, с. 159).

«Як я, бідна, тут горюю, прийди подивися» (Іван Котляревський, с. 165).

«Забившись у дровитню, я плакав, коли Мальва покидала наше подвір'я» (Василь Земляк, с. 166).

«Ніхто не запита

В принишкої блідої Катерини,

Чом на щоці сріблиться сіль крута –

Ще свіжий слід невтертої сльозини» (Микола Бажан, ст. 153).

«Переглядаючи трагічні сторінки Каменяревого життя, поет [Павличко] постійно пам'ятає про зв'язок Франка з нашим часом» (Роман Лубківський, с. 166).

«Непокривлену душу хотіли зламати,

Та ламалися тільки болючі кії,

Наді мною ночами відплакала мати,

Я ж не зрікся ні мови, ні пісні її» (Дмитро Павличко, с. 167).

«Там батько плачучи з дітьми

(а ми малі були і голі),

Не витерпів лихої долі,

Умер на панцині!..» (Тарас Шевченко, с. 179)

«Україно моя! (А на серці тривога)» (Василь Швець, с. 179).

Також поряд із зазначеними семантичними домінантами наявні слова на зразок *вороги, змучений, вбогий, закутий*, які лише підсилюють сумну атмосферу, нагнітають похмурий настрій. Звісно, серед прикладового матеріалу є цитати і позитивно-ствердного характеру, і нейтрального емоційного забарвлення, однак описана група цитат із мінорною настроєвістю все ж досить численна і впливає на загальне емоційне забарвлення цитатного матеріалу в українському правописі.

Як бачимо, на основі наведених одиниць цілком виразно простежується традиційне бачення українського мікрообразу дійсності з акцентом саме на її рустикальності у стереотипному сприйнятті цього мікрообразу. Тут наявна колоритна рідковживана лексика (іноді на позначення реалій, що давно вийшли із ужитку), назви людей, що позначають традиційні українські професії та ремесла, назви сільськогосподарських знарядь праці та традиційних українських страв, серед яких є навіть обрядово-ритуальні (*кутя, калач*). Цитатний матеріал несе аналогічне семантичне навантаження культу землі як рідного краю та предмета обробітку, заклик любити рідну мову і пісню як один із поширених проявів народної духовної культури, а також елемент похмурої емоційної наснаженості, мінорної настроєвості. Назагал увесь мікрообраз, попри те, що подає рідну носіям української мови дійсність, викликає доволі суперечливе ставлення і аж ніяк не є емоційно привабливим. Крім того, описаний мікрообраз апелює до

діахронічного зрізу, практично без жодної вказівки на сучасну користувачам «Правопису» дійсність. Тобто рідний, питомий аспект картини світу представлено винятково традиційною рустикальною дійсністю, що цілком відповідає заангажованим стереотипним уявленням носіїв з низькою національною свідомістю.

Другий з аналізованих мікрообразів, який досить чітко можна виділити із прикладового наповнення «Українського правопису», апелює до одного з періодів нашої історії, а саме до радянського. На відміну від попереднього мікрообразу, що представляє селянський світ, цей мікрообраз подає уже урбаністичну дійсність, проте також у діахронічному аспекті. Підставу говорити про цей мікрообраз дійсності нам дають такі групи лексичних та синтаксичних одиниць.

Групи лексичних одиниць:

- 1) лексика на позначення реалій дійсності радянського періоду:** *соціалізм, комуна, комуніст, пленум, вимпел, партія, партійний, капітал, ударник, піонер, інтернаціонал, інтернаціональний, товариш, пролетарій, пролетаріат, неп, трудовень*. І навіть такі загальноновживані слова, як *революція, республіка, темп* у поєднанні з словами *перемога, ударник* тощо теж апелюють до загальновідомих мовних штампів *перемога революції, союзна республіка* (у формулюванні правила у § 112, п. 1), *ударний темп*;
- 2) назви людей:** понад 10 разів різні правила проілюстровано словом *робітник*, 5 разів – *робітниця*; також 5 разів – словом *лікар*; 4 – *секретар*. Тут же: *товариш, піонер, пролетар, бригадир*. Зрозуміло, що часто вживане слово *товариш* теж має кілька значень, проте в цьому контексті значення «*друг, приятель*» відходить на другий план, а поєднання найчастотніших прикладів *робітник, робітниця, товариш* у доповненні з не менш частотним прикладом *фабрика* (понад 5 разів) викликає асоціації із певною історичною дійсністю, а саме – радянським періодом, точніше таким окремим його аспектом, як пропаганда праці та позірне урівнювання, виражене у звертанні *товариш*. Можливо, частотність використання цих слів серед прикладового матеріалу можна спробувати пояснити їхніми формальними показниками, однак ці слова за тими ж ознаками можуть бути замінені низкою інших, які не несуть у собі такої виразної ідеологізованої конотації;
- 3) назви одиниць транспорту і деталі технічних механізмів:** *велосипед, автомобіль,*

вертоліт, аероплан, електровоз, тепловоз, всюдихід, самохід; сільськогосподарська техніка: трактор, комбайн, силосонавантажувач, а також деталі механізмів: мотор, поршень, педаль, шасі. Причому найчастіше із цієї категорії траплялися слова *трактор* і *автомобіль*;

4) велика кількість назв російських географічних пунктів: *Вишній Волочок, Вітебськ, Владивосток, Внуково, Волгоград, Вязьма, Західносибірська низовина, Іжевськ, Клин, Крюково, Кузнецьк, Курськ, Липецьк, Луховиці, Льгов, Малоярославець, Мар'їно, Митиці, Москва, Муравйово, Набережні Човни, Нальчик, Нижній Новгород, Пенжино, Рогачово, Роціно, Тихорецьк, Тушино, Чисті пруди* тощо.

Статистика цитованих авторів творить специфіку груп синтаксичних одиниць, причетних до цього мікрообразу дійсності. Понад сотня цитат (а це третина від загальної кількості) із творів письменників і поетів періоду середини і кінця ХХ ст., більшість із яких належать до так званих радянських авторів, що зумовлює специфіку їхніх творів. Тут маємо такі групи синтаксичних одиниць:

1) цитати із семантичною домінантою «праця», позначені дидактичним пафосом:

«*Роби як слід, то й буде добре*» (с. 169).

«*Один кривавим потом умивається, та робить, та дбає, а другий ледащо лінується... або ще й п'є...*» (Борис Грінченко, с. 167).

«*Пісня і праця – дві великі сили, Їм я бажаю до скону служити*» (Іван Франко, с. 173).

«*Говорити – річ нудна.*

Працювати слід до дна» (Максим Рильський, с. 173).

«*У своїм невеликім гурточку він [Гуца] завів новину – гуртову працю*» (Михайло Коцюбинський, с. 175).

2) цитати із словами, що позначають реалії радянської дійсності:

«*Нехай багато розводяться вчорашні марксистки про велике значення колективізації (?), яка нібито врятувала (??) Україну від голоду (!?)*» (3 газети, с. 153).

«*І ворогам не розтоптати – ні! – Омийти кров'ю стяг наш трудівничий*» (Максим Рильський, с. 154).

«*Тут, на цих вуличках, дозрівала його класова свідомість, тут він переймався недолею голодних, безправних, безробітних*» (Федорів, с. 155).

«*Давид роздягся, шинель на ключці повісив, і будьонівку*» (Головко, с. 158).

«*Сотні й тисячі українських дівчат: колгоспниць, робітниць, студенток, лікарів, інженерів – у сірих*

шинелях радянських воїнів ідуть на захід» (Микола Бажан, с. 175).

«*Українські дореволюційні письменники: Шевченко, Марко Вовчок, Панас Мирний, Нечуй-Левицький – багато творів присвятили зображенню жахливої долі українського народу*» (с. 175).

«*Вдарив революціонер – Захитався світ*» (Павло Тичина, с. 175).

Очевидно, що такий ілюстративний матеріал у «Правописі» бере свій початок ще від попередніх його радянських видань, коли приклади повинні були нести в собі певне ідеологічне навантаження. Тому можна говорити про те, що в сучасному правописі такі слова є не зовсім доречними, оскільки це лексика на позначення реалії одного з історичних періодів, а тому вийшла чи виходить із активного вжитку на сучасному етапі [1, с. 74–78]² і тому не є ілюстративною через низьку частотність, а також викликає небажані ідеологічні конотації. Крім того, наявність лексики на позначення реалій радянської дійсності в сучасному українському «Правописі» може свідчити про неуважність його укладачів до ілюстративного матеріалу і нагальну потребу внести корективи на цьому рівні.

Щодо описаних прикладів, то їхня більшість, попри належність до того чи іншого мікрообразу, мають спільну ознаку низької придатності виконувати функцію приладового матеріалу до чинного «Українського правопису» через невідповідність основним вимогам до прикладів. Оскільки теорія екземпліфікації правопису поки практично не розроблена, послуговуючись пропозиціями М. Пилинського, викладеними у праці «Деякі уваги до ілюстративної частини «Українсько-російського словника» АН УРСР» [5], ми спробували сформулювати такі вимоги до коректного ілюстративного наповнення орфографічного кодексу:

– приклад має бути чітким, однозначним, точним і зрозумілим;

– він не повинен містити будь-яких аспектів, що суперечили б нормі, яку він ілюструє;

– приклад має відповідати іншим, зокрема, стилістичним нормам та внутрішньомовній нормативній традиції;

– до того ж ілюстративний елемент чи його частина мають бути стилістично-нейтральними та не містити жодних, у тім числі заідеологізованих, конотацій;

² Про такий вид змін в українському лексиконі, як вихід з активного фонду радянських та пов'язаних з ними слів йдеться у монографії [1].

– він повинен належати до активної сфери мовного функціонування та містити актуальні мовні одиниці.

Крім того, зазначає М. Пилинський, ілюстративний матеріал має бути дібраний з найкращих творів художньої чи публіцистичної літератури, враховуючи не тільки художню вартість, а й авторитетність джерела, з якого беруть цитату для ілюстрації тієї чи іншої норми.

З огляду на запропоновані критерії, майже усі наведені приклади не можна назвати коректними, оскільки вони порушують останні два пункти: приклади, дотичні до мікробразу радянської дійсності, не нейтральні, а ідеологічно конотовані, а також разом із деякими не частотними словами з другої групи прикладів не належать до активної, актуальної та широковживаної зараз лексики. Аналогічно, самоцитатна частина ілюстративного матеріалу теж апелює до дещо анахронічного часового зрізу.

Усі подані міркування не ставлять собі за мету підважити змістовий бік описаних при-

кладів. Із формального погляду вони ілюструють правило, але несуть додаткове небажане навантаження, що може позначитися на сприйнятті користувачів «Українського правопису». Саме тому при імовірній майбутній роботі над новою редакцією «Українського правопису» варто звертати увагу не тільки на зміст мовної норми, а й на приклад, що її ілюструє. Незайвим буде вилучити із прикладового наповнення слова на позначення реалій радянської дійсності, близькі з ними слова та цитати з такими словами, частково вилучити і кількісно обмежити цитати із негативним емоційним навантаженням (а головно цитати із лексемами *горе, лихо, плач* тощо), а також використати як ілюстративний матеріал цитати із творів сучасних українських авторів. Така корекція прикладової частини здатна суттєво покращити якість орфографічного кодексу, що сприятиме кращому засвоєнню норм і підвищенню їхнього авторитету серед користувачів.

Список літератури

1. Клименко Н. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі : Монографія / Н. Клименко, Є. Карпіловська, Л. Кислюк. – К. : Вид. дім Дмитра Бураго, 2008. – 336 с.
2. Куземська Н. Нове в новому «українському правописі» / Н. Куземська // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». – 2008. – № 620. – С. 37–44.
3. Мурашко В. Український правопис (прагматичний аспект) / В. Мурашко // Наукові записки НаУКМА. – К. : Вид. дім «Киево-Могилянська академія», 2000. – Т. 18 : Філологічні науки. – С. 4–6.
4. Нікітіна Ф. Виділення і визначення лексико-семантичних полів / Ф. Нікітіна // Мовознавство. – 1981. – № 1. – С. 11–15.
5. Пилинський М. Деякі уваги до ілюстративної частини «Українсько-російського словника» АН УРСР / М. Пилинський // Питання граматики і лексикографії української мови. – К. : Наук. думка, 1963. – С. 101–109.
6. Український правопис – повернення до національних засад / упоряд. О. Пономарів. – К. : Просвіта, 2003. – 22 с.
7. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України ; Ін-т укр. мови НАН України. – К. : Наук. думка, 2008. – 288 с.

O. Gordijchuk

UKRAINIAN WORLD IN “ORTOGRAPHY”

The article deals with two microimages of Ukrainian world, detected on the base of semantic analysis of the material “Ukrainian orthography”, whose characteristics are given and recommendations are provided concerning the improvement of the illustrative part of the spelling code.

Keywords: orthography, example, microimage of a world.

Матеріал надійшов 25.09.2013